

Veiksme var būt nejauša, tomēr atšķirībā no laimes, tā prasa cilvēka enerģisku darbošanos. Gadās cūkas laime, kad, neko nedarot, laime pati iekrīt klēpī. Cūkas veiksmes nemēdz būt. Viens no veiksmes simboliem ir ceriņu pieclapīte. Atrodot pieclapīti, tā tradicionāli ir vai nu, iedomājot vēlēšanos, jāapēd, vai arī jāsakaltē un jātur pie rokas (grāmatā starp lapām, kabatā vai makā). Veiksmes formulā ietilpa zināšana, ka pieclapītes visvairāk atrodamas nepotētajos ceriņkrūmos un ka pietiek ar vienu pieclapīti, citādi var "pārēsties".

Ceriņi mūsu uztverē visvairāk ir saistīti ar veiksmi mīlestībā un ar gaišām nākotnes cerībām. Tie daudzveidīgi atspoguļoti tēlotājmākslā – vienlīdz 19. gs. otrajā pusē (Marijas Kesetas "Ceriņi logā"; Eduarda Manē "Baltie ceriņi stikla vāzē"), 20. gs. pirmajā pusē (Mihails Vrubelis "Ceriņi"; Anrī Matiss "Ceriņi"; Marks Šagāls "Mīlētāji ceriņos") un 20. un 21. gs. mijā (latviešu mākslinieces Īras Rozentāles ceriņgleznu cikls, 2000–2002).

Kanādai ir krāšņa ceriņu monēta ("Ceriņu krūms", 2017), veltīta pavasarim, mīlestībai un kanādiešu ceriņu "mātei" Izabellai Prestonai. Latvijai ir savs ceriņu "tēvs" Pēteris Upītis, kurš savulaik izveidoja

bagātīgu ceriņkrūmu selekciju. Viņa lolojumi Dobeles ceriņdārzā joprojām priecē ik pavasari. Parasto ceriņu (*Syringa vulgaris*) klātbūtne Eiropā lēšama no 16. gs. vidus, kad tos ieveda no Turcijas. Latvijas teritorijā tie parādījās 18. gs. otrajā pusē – vispirms pie muižām, pēc tam pie zemnieku mājām. Smaržīgi un krāsaini, tie jau 19. gs. otrajā pusē, bet īpaši 20. gs. sākumā kļuva par iecienītiem košumkrūmiem. Dobelē ceriņus audzē kopš 19. gs. sešdesmito gadu otrās puses, kad ap mācītājmuižu tika izveidots parks ar retām koku un augu sugām, tai skaitā arī tumšiem ceriņiem, kas bija atvesti no Lielaucēs mācītāja muižas. Šodien ļoti grūti iedomāties kādu vietu Latvijā, kur nebūtu ceriņu. Pārsimt gadu laikā tie kļuvuši par nozīmīgu Latvijas kultūrainavas daļu.

Nu ir pienācis laiks Latvijas Bankas ceriņveiksmes monētai. Tā nav ēdama, atšķirībā no īstās ceriņu pieclapītes. To dāvina vai patur sev, lai veiksmes enerģija vienmēr pavada monētas īpašnieku. Tikai šad tad ar pirkstu galiņiem monētai viegli jāpieskaras, lai veiksmē ir pašam, tuvajiem un mīļajiem, un visai Latvijai. Ja jums krājumā ir vēl arī skursteņslauķa un pakava monēta, tā jau būs trīskārša veiksmē!

Nominālvērtība – 5 eiro, svars – 22 g,
diametrs – 35 mm, metāls – 925° sudrabs,
kvalitāte – *proof*; monētas josta – gluda. Ar krāsu apdruku (UV druka) monētas aversā.
Monētas dizainu izstrādājis Arvīds Priedīte,
tās ģipša modeli veidojis Jānis Strupulis.
Monēta kalta *Koninklijke Nederlandse Munt* (Nīderlande)

Face value: 5 euro; weight: 22.00 g;
diameter: 35.00 mm; metal: silver of .925 fineness;
quality: proof; edge: plain. Colour print (UV print) on the obverse.
The coin has been designed by Arvīds Priedīte
and modelled by Jānis Strupulis.
The coin has been struck by Koninklijke Nederlandse Munt (the Netherlands)

Luck may very well be accidental. Unlike fortune, however, it requires you to grab opportunities when they present themselves. Sometimes, fortune is just a fluke as it simply falls into one's lap without any effort. Be that as it may, luck is no fluke. A lilac flower with five petals is one of the Latvian symbols of luck. As the local tradition has it, when finding a five-petal flower, one should make a wish and eat the flower or dry it and keep it at hand – between the pages of a book, in the pocket or wallet. The key is in the knowledge that lucky five-petal flowers are mostly found in ungrafted lilacs. One should, however, bear in mind that one such flower would do the trick. One should not risk "overeating".

Lilacs are commonly associated with good luck in love and hope for a bright future. They are variously reflected in fine arts of the second half of the 19th century (Lilacs in a Window by Mary Cassatt; White Lilacs in a Glass Vase by Édouard Manet), the first half of the 20th century (The Lilacs by Mikhail Vrubel; Lilacs by Henri Matisse; Lovers in the Lilacs by Marc Chagall) and the turn of the 20th and 21st centuries (a series of lilac paintings by Latvian artist Īra Rozentāle, 2000–2002).

Canada has issued a gorgeous lilac coin (Celebration of Spring: Lilac Blossoms, 2017) dedicated to spring and love as well as to Isabella Preston, the Canadian "Queen of Ornamental Horticulture". Latvia has its own "Father of Lilacs" – Pēteris Upītis. Back in the day, he created a large

selection of lilac hybrids which can still be viewed in the Lilac Garden in Dobeles every spring. The common lilac (*Syringa vulgaris*) is thought to have been introduced to Europe in the mid-16th century when it was brought over from Turkey. It appeared in the territory of the present-day Latvia in the second half of the 18th century: first around manors and later around farmhouses as well. Owing to their fragrance and diversity of colour, lilacs became popular ornamental shrubs in the second half of the 19th century and, particularly, at the beginning of the 20th century. Lilacs have been cultivated in Dobeles since the late 1860s when a park with rare tree and plant species, including deep purple lilacs brought from the priest's manor in Lielaucē, was created around the priest's manor. Today it is hard to find a place in Latvia without lilacs. Within a few centuries, they have become an important part of Latvia's cultural landscape.

So, the time has come for Latvian Bank's lucky lilac coin. Unlike a real five-petal lilac flower, the coin should not be eaten. Instead, it should be given as a gift or kept for oneself so that its owner always holds the energy of luck. It should only be gently held in one's fingertips every now and then to bring luck for yourself, your loved ones and the public at large. If you also hold the chimney-sweep and horseshoe coins in your collection, consider your luck to be threefold!

Informācija: +371 67022722, monetas@bank.lv
Iegāde: www.e-monetas.lv
Latvian Bank's cashier
K. Valdemāra ielā 1B, Rīga

Information: +371 67022722, coins@bank.lv
Purchase: www.e-monetas.lv
Cashier's Office of Latvian Bank
K. Valdemāra ielā 1B, Riga
www.bank.lv

Ar ieteikumiem monētu uzglabāšanai aicinām iepazīties: www.e-monetas.lv.
Please visit our website www.e-monetas.lv for recommendations on coin storage.

VEIKSMES MONĒTA COIN OF LUCK